

POSTANOWIENIE

Dnia 4 lipca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)

SSN Rafał Malarski (sprawozdawca)

SSN Marek Pietruszyński

Protokolant Dagmara Szczepańska-Maciejewska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Jerzego Engelkinga
w sprawie M.T.

skazanego z art. 209 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 4 lipca 2019 r.,

kasacji, wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego - na
niekorzyść,

od postanowienia Sądu Okręgowego w L.

z dnia 16 listopada 2017 r., sygn. akt V Kz [...],

utrzymującego w mocy postanowienie Sądu Rejonowego w O.

z dnia 5 czerwca 2017 r., sygn. akt II Ko [...],

uchyła postanowienia Sądów obu instancji.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w O., wyrokiem z 16 listopada 2016 r., uznał M.T. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 209 § 1 k.k., polegającego na uporczywym uchylaniu się w okresie od 6 maja 2015 r. do 13 czerwca 2016 r. od wykonania ciążącego na nim z mocy ustawy obowiązku alimentacyjnego wobec małoletniego syna F.T., co naraziło go na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, i skazał go za to na karę 5 miesięcy pozbawienia wolności. Wyrok ten uprawomocnił się 24 listopada 2016 r.

Sąd Rejonowy w O., postanowieniem z 5 czerwca 2017 r., na podstawie art. 15 § 1 k.k.w. i art. 4 § 4 k.k., umorzył postępowanie wykonawcze wobec M.T., wskazując, że doszło do depenalizacji przypisanego mu czynu i w konsekwencji do zatarcia skazania z mocy prawa. Sąd Okręgowy w L., po rozpoznaniu w dniu 16 listopada 2017 r. zażalenia prokuratora, utrzymał w mocy pierwszoinstancyjne postanowienie.

Kasację od prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego w L., która wpłynęła do Sądu Najwyższego w dniu 20 sierpnia 2018 r., wniósł na niekorzyść skazanego Minister Sprawiedliwości - Prokurator Generalny. Zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie art. 209 § 1 k.k. (w brzmieniu obowiązującym od 31 maja 2017 r.) w zw. z art. 4 § 4 k.k., polegające na zaakceptowaniu poglądu, iż w następstwie nowelizacji art. 209 § 1 k.k., dokonanej ustawą z 23 marca 2017 r. (Dz. U. z 2017 r., poz. 952), niekaralne stają się uchylania się od obowiązku alimentacyjnego, gdy w jego opisie jako źródło tego obowiązku podano jedynie ustawę, podczas gdy zarówno przed 31 maja 2017 r., jak i po tej dacie ustawa nadal stanowi źródło obowiązku alimentacyjnego, a tylko określenie jego wysokości musi być skonkretyzowane w orzeczeniu sądowym, ugodzie lub innej umowie - wniósł o uchylenie postanowień Sądów obu instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się ewidentnie zasadna. W jej uzasadnieniu skarżący w sposób wszechstronny i wyczerpujący poddał trafnej krytyce pogląd, który legł u podstaw zaskarżonego postanowienia. Powtarzanie całej argumentacji Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego, słusznie odwołującego się do przekonującego zapatrywania prawnego wyrażonego w postanowieniu Sądu Najwyższego z 25 stycznia 2018 r., sygn. akt I KZP 10/17 (OSNKW 2018, z. 3, poz. 24), byłoby tu zbyteczne, a więc i w jakimś sensie nieracjonalne. Wystarczy skonstatować, że ustawa nadal stanowi jedno ze źródeł obowiązku alimentacyjnego, a powinnością sądu jest zbadanie, czy miała miejsce konkretyzacja tego obowiązku w orzeczeniu sądowym, ugodzie lub w innej umowie.

Przechodząc na grunt niniejszej sprawy, należało stwierdzić, że ciężący na M.T. obowiązek alimentacyjny wobec syna F.T. został skonkretyzowany w wyrokach Sądu Rejonowego w O., zapadłych w sprawach o sygnaturach akt III RC

[...]/12 i III RC [...]/15, na mocy których zobligowany był on do płacenia miesięcznych rat alimentacyjnych w kwotach - najpierw 300 zł, a następnie 450 zł (k. 32 i 33). Odpisy tych orzeczeń wprowadzone zostały do materiału dowodowego sprawy w sposób prawidłowy.

Dlatego Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia. Ograniczył się od uchylenia postanowień Sądów obu instancji bez wydawania orzeczenia następczego. Rozstrzygnięcie takie jest prawnie dopuszczalne, jako że przepis art 537 k.p.k. nie zawiera pełnego katalogu orzeczeń Sądu kasacyjnego (zob. postanow. SN z 28 kwietnia 2017 r., V KK 49/17).